

Nasza Gazeta

Polski tygodnik w Irlandii, nr 66, 15.11.2024, rok II, GAZETA BEZPŁATNA, ISSN 2990-8205, www.ng24.ie

Puste irlandzkie skarbonki

czytaj str. 5

Obchody Święta Niepodległości Polski w POSK

czytaj str. 7

Więcej mieszkań niż rok temu

Ostatnie dane CSO na temat nowych mieszkań napawają optymizmem

czytaj str. 3

PODPOWIADAMY, DORADZAMY

Co niesie Budżet na 2025 rok?

Edukacja i szkolenia

czytaj str. 10

Tu kupisz bilety na imprezy:

www.bilety.ng24.ie

Sprawdź, co jest grane!

085 PRAWNIK

085 7729645 • 01 4910010

MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty. Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY
- NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

Monika El Amki
Piotr Kuderski
Małgorzata Kurnyta
Patrycja Palczak
www.prawnik.ie
224, The Capel Building
Mary's Abbey
Dublin 7, Ireland

AG Anderson & Gallagher SOLICITORS

KANCELARIA PRAWNA

WWW.POLSKIADWOKATIRLANDIA.IE

- Profesjonalizm
- 35 lat doświadczenia

ODSZKODOWANIA: WYPADKI DROGOWE, PRZY PRACY, W MIEJSCACH PUBLICZNYCH, ZANIEDBANIA MEDYCZNE*

AGNIESZKA MAZUR 087 900 14 88, aga@andersongallagher.ie KRZYSZTOF SOCHA 087 140 90 90, krzysztof@andersongallagher.ie

WŁODZIMIERZ DEMPNIAK 087 388 03 69, vlad@andersongallagher.ie – MÓWIMY PO POLSKU, UKRAIŃSKU I ROSYJSKU

29 Westmoreland Street, Dublin 2, Tel. 01-677 69 32; WWW.ANDERSONGALLAGHER.IE; WWW.POLSKIADWOKATIRLANDIA.IE

*W sprawach spornych prawnik nie może ustalać wynagrodzenia jako procentu od uzyskanej kwoty. Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

ODSZKODOWANIA ZA WYPADKI I OBRAŻENIA OSOBISTE* NIERUCHOMOŚCI

POLSKIPRAWNIK.ie, 01 64 00 030
78 BENBURB STREET, SMITHFIELD, DUBLIN 7

*W sprawach spornych nie można ustalić wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty.

ROSTRA Solicitors
Marcin Szulc
Solicitor

Przydatne kontakty

AMBULANS, POLICJA, STRAŻ POŻARNA

112

BEZDOMNOŚĆ

www.homelessdublin.ie, www.focusireland.ie

BEZPŁATNA POMOC PRAWNA

www.flac.ie

DUSZPASTERSTWO POLSKIE W IRLANDII

http://dublin.eparafia.pl

KARTA MEDYCZNA I ULGI MEDYCZNE

www2.hse.ie/services/schemes-allowances

KONSUMENTI, SKŁADANIE SKARG

www.ccpc.ie, www.courts.ie/small-claims

LEKARZE GP I NAGŁE PRZYPADKI

www2.hse.ie/services/find-a-gp-out-of-hours

POLSKIE SZKOŁY W IRLANDII

www.polskamacierz.com

PROBLEMY Z MIESZKANIEM

rtb.ie, https://threshold.ie

PODATKI, URZĄD SKARBOWY

www.revenue.ie/en/contact-us

PROBLEMY W PRACY

http://workplacerelations.ie

PRZEDSTAWICIELSTWA RP W IRLANDII

www.gov.pl/web/irlandia/ambasada

RASIZM

https://inar.ie

Nasza Gazeta

WYDAWCA/PUBLISHER

Nasza Gazeta Ltd.
78 Benburb Street, Smithfield, Dublin 7
D07 HW61, Irlandia
www.ng24.ie
fb: naszagazetawirlandii

REDAKCJA/EDITORIAL DEPARTMENT

redakcja@ng24.ie
editor@ng24.ie

Beata Bieniada, Anna Domańska, Radosław Kotowski,
Krystyna Zielińska

WSPÓŁPRACA

Marta Adamska, Maja Berkano, Paweł Bury, Paweł Cherek,
Katarzyna Dąbrowska, Agnieszka Dujka, Maciej Jaworski,
Marta Kaźmirak, Kasia Mikołajczyk, Adrian Sukiennik, Ewa
Michałowska-Walkiewicz, Szymon Urbanek, Agnieszka
Zawadzka, Emilia Zych

KOREKTA

Zespól

DYSTRYBUCJA

dystrybucja@ng24.ie

KONTAKT / MARKETING / REKLAMA / ADVERTISEMENT

ads@ng24.ie
tel.: +353 89 264 03 50
tel.: +353 89 401 90 06
tel.: +48 723 94 88 78

All rights reserved. Wszelkie prawa zastrzeżone. Nasza Gazeta Ltd. zastrzega, że żadna część ani całość dzieła materiałów opublikowanych w Naszej Gazecie oraz na portalu ng24.ie nie mogą być dalej rozpowszechniane i reprodukowane bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania nadsyłanych tekstów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności z treść reklam i ogłoszeń.

Dawno, dawno temu...

Ucieczka stulecia

Gdyby ta historia wydarzyła się na kinowych ekranach, zostałaaby uznana za niezwykle ciekawą, choć nieprawdopodobną fabułę, niemożliwą do wydarzenia w prawdziwym życiu. Jednak, jak mówi stare powiedzenie, czasami prawda jest dziwniejsza od fikcji.

To, co wydarzyło się w Irlandii w Halloween 1973 r. z pewnością nie było fikcją. Trzech więźniów, członków Tymczasowej Irlandzkiej Armii Republikańskiej (IRA), uciekło z więzienia Mountjoy w Dublinie wsiadając do porwanego helikoptera, który wylądował na placu ćwiczeń w skrzydle D więzienia.

Ucieczka z największego irlandzkiego więzienia trafiła na pierwsze strony gazet na całym świecie. Stała się wielkim wstydem dla ówczesnego irlandzkiego rządu koalicyjnego, kierowanego przez premiera Liama Cosgrave'a. Co nie jest zaskoczeniem, została ostro skrytykowana przez partię opozycyjną Fianna Fáil.

Ale jak dokonano tego niemożliwego wyczynu? Jak to zaplanowano? Kto się do tego przyczynił? Ponad 50 lat później, te pytania wciąż pozostają bez odpowiedzi. Największa i najgłośniejsza ucieczka z irlandzkiego więzienia pozostaje zatem tajemnicą.

Ten incydent wydarzył się jednak w niezwykle specyficznym kontekście historycznym. Z tego powodu, dla wielu stał się symbolem. Aby to zrozumieć, należy spojrzeć na ówczesną sytuację polityczną w Republice Irlandii i Irlandii Północnej.

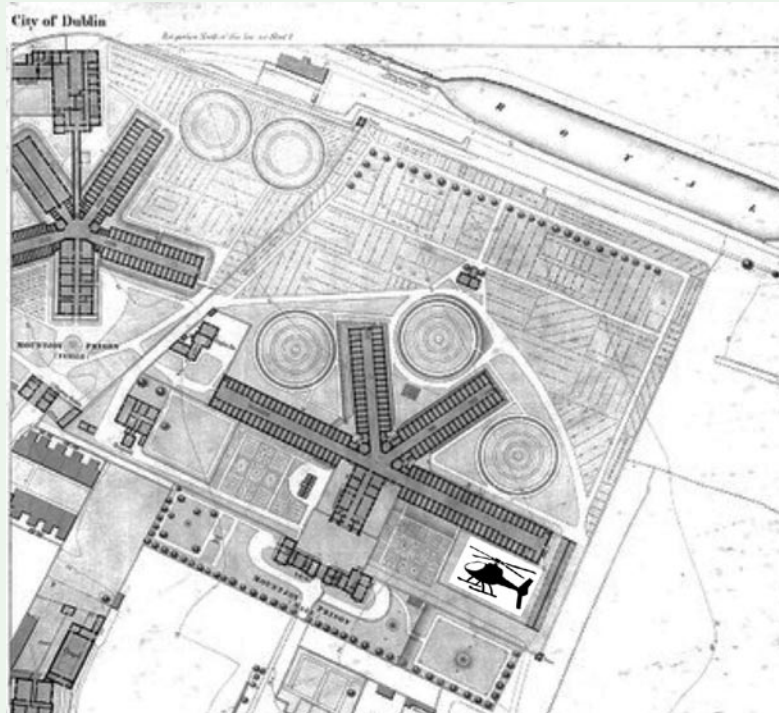
Pod koniec 1973 r. polityczny konflikt dotyczący statusu Irlandii Północnej, znany jako „Kłopoty”, trwał już od wielu lat. Stronami sporu byli „unioniści” lub „lojaliści”, którzy opowiadali się za pozostaniem Irlandii Północnej w Zjednoczonym Królestwie, oraz „nacionaliści” lub „republikanie”, których marzeniem była niepodległa Irlandia składająca się ze wszystkich 32 hrabstw.

Sprawę komplikował fakt, że pierwsza grupa była w przeważającej mierze protestancka, podczas gdy druga – katolicka. Przez to, Kłopoty często były opisywane jako sekciarski konflikt „religijny”, chociaż był to zasadniczo konflikt polityczny między grupami, które miały diametralnie przeciwne poglądy.

Podczas gdy większość nacionalistów i unionistów nie popierała stosowania przemocy, kampania terrorystyczna prowadzona przez uzbrojone republikańskie i lojalistyczne grupy paramilitarne spowodowała, że rząd brytyjski wysłał żołnierzy armii brytyjskiej do Belfastu i innych obszarów w Irlandii Północnej. Chciał w ten sposób zapewnić bezpieczeństwo oraz utrzymać porządek publiczny, gdy konflikt stawał się coraz bardziej gwałtowny.

Po wybuchu konfliktu pod koniec lat 60-tych, Tymczasowa Irlandzka Armia Republikańska (IRA) przeprowadziła kampanię zbrojną, której celem było utworzenie zjednoczonej Irlandii poprzez zakończenie statusu Irlandii Północnej jako części Zjednoczonego Królestwa. W wyniku rosnącego poziomu przemocy w Irlandii Północnej, w sierpniu 1971 r. wprowadzono tam internowanie w więzieniu bez procesu.

W międzyczasie w Republice Irlandii rząd koalicyjny kierowany przez Taoiseacha Liama Cosgrave'a z partii politycznej Fine Gael próbował stawić czoła i kontrolować działalność IRA w ramach swojej jurysdykcji. Fine Gael doszła do władzy w wyborach powszechnych w lutym

1973 r., obiecując podczas kampanii wyborczej zaostreżenie walki z przestępczością i utworzenie rządu koalicyjnego z Partią Pracy. Cosgrave został Taoiseachem 14.03.1973 r.

W poprzednim roku, w maju 1972 r., Republika Irlandii powołała Specjalny Sąd Karny (SCC) – An Chúirt Choiriúil Speisialta po irlandzku. Był to sąd bez ławy przysięgłych składający się z trzech sędziów, ustanowiony na mocy art. 8 Konstytucji Irlandii.

Ten akt prawny pozwalał rządowi na ustanowienie „sądów specjalnych” o szerokich uprawnieniach, gdy „sądy powszechne są nieodpowiednie do zapewnienia skutecznego wymiaru sprawiedliwości”. SCC miały zajmować się sprawami związanymi z „terroryzmem” i priorytetowymi sprawami dotyczącymi zorganizowanych grup przestępczych.

Przed majem 1972 r. „ochotnicy” IRA w Republice Irlandii byli sądzeni w normalnych sądach. Utworzenie Specjalnego Sądu Karnego nastąpiło po serii regionalnych spraw sądowych, w których ochotnicy IRA zostali uniewinnieni lub otrzymali łagodne wyroki od przychylnych ław przysięgłych i sędziów. Spekuluje się również, że ówczesny rząd brytyjski mógł wywierać presję na irlandzki rząd, aby ten podjął zdecydowane działania przeciwko IRA. Wówczas nie był to publicznie znany fakt, jednakże z perspektywy czasu wydaje się całkiem prawdopodobny.

W rezultacie wielu członków IRA zostało aresztowanych przez An Garda Síochána i oskarżonych o przynależność do grupy, o przestępstwo na mocy Ustawy o przestępstwach przeciwko państwu (1939). Oskarżeni zostali osądzeni przez Specjalny Sąd Karny w Dublinie i skazani, a przynależność do IRA wiązała się z obowiązkowym minimalnym wyrokiem jednego roku więzienia.

We wrześniu 1973 r. szef sztabu IRA Seamus Twomey stanął przed Specjalnym Sądem Karnym oskarżony o członkostwo w IRA i oświadczył, że odmawia uznania „tego probrytyjskiego sądu zdrajców”. Został uznany winnym i otrzymał wyrok pięciu lat więzienia.

Do października 1973 r. Twomey i inni starsi przywódcy IRA, którzy stają się bohaterami tego artykułu: Joe B. O'Hagan i Kevin Mallon, byli przetrzymywani w więzieniu Mountjoy w Dublinie.

IRA natychmiast zaczęła snuć plany uwolnienia Twomeya, O'Hagana i Mallona z więzienia. Nie wiadomo, kto pierwszy zaproponował użycie helikoptera do ucieczki, ale najwyraźniej ktoś widział taką ucieczkę z więzienia za pomocą helikoptera w filmie i wierzył, że taki plan, jeśli zostanie wykonany prawidłowo, jest wykonalny. Wkrótce pomysł został zatwierdzony.

29.10.1973 r. dobrze ubrany mężczyzna z amerykańskim akcentem, nazywający siebie „Panem Leonardem”, podszedł do kierownika firmy Irish Helicopters na lotnisku w Dublinie, mówiąc, że jest zainteresowany wynajęciem helikoptera do zdjęć lotniczych w hr. Laois. Po zapoznaniu się z flotą helikopterów firmy, Leonard umówił się na wynajem pięciomiejscowego Alouette II (helikopter produkcji francuskiej, używany w tym czasie przez wojsko francuskie, niemieckie i szwajcarskie) na 31 października. ➔ **czytaj dalej na str. 4.**

Więcej mieszkań niż rok temu

OSTATNIE DANE CSO NA TEMAT NOWYCH MIESZKAŃ NAPAWAJĄ OPTYZMEM

Niedawno opublikowane dane Głównego Urzędu Statystycznego (CSO) pokazują, że liczba nowych mieszkań oddanych do użytku w całym kraju od lipca do września 2024 r. wzrosła o 6,3 proc. w porównaniu z tym samym okresem w 2023 r., co dało łącznie 8939 mieszkań.

50,2 proc. ukończonych w tym okresie mieszkań (4489) stanowiły budynki mieszkalne w ramach programu budownictwa mieszkaniowego; 34,6 proc. ukończonych mieszkań (3096) stanowiły apartamenty; a 15,1 proc. ukończonych mieszkań (1354) stanowiły studia.

Studia, czyli tzw. kawalerki, to oddzielne, pojedyncze mieszkania podłączone do sieci ESB.

Mieszkania powstałe w ramach projektu stanowią część wielorodzinnego kompleksu składającego się z dwóch lub więcej domów podłączonych do sieci ESB.

Mieszkania apartamentowe znajdują się w wielorodzinnym kompleksie w budynku i są wyraźnie identyfikowane przez ESB jako apartamenty.

W pięciu z ośmiu obszarów Irlandii odnotowano wzrost liczby ukończonych mieszkań w okresie od 3. kwartału 2023 r. do 3. kwartału 2024 r.

Regionem o największym względnym wzroście liczby oddanych do użytku mieszkań (53,7 proc.) był region południowo-wschodni (hr. Carlow, Kilkenny, Waterford, Wexford), a następnie region środkowo-zachodni (hr. Clare, Limerick, Tipperary) (45,8 proc.). Liczba nowych mieszkań wzrosła o 33,5 proc. w regionie południowo-zachodnim (miasto Cork, hr. Cork i Kerry), o 17,4 proc. w regionie Midlands

(hr. Laois, Longford, Offaly, Westmeath) i o 4,8 proc. w hr. Dublin.

Trzy regiony, w których odnotowano spadki w tym samym okresie w porównaniu z ub. r., to obszar środkowo-wschodni (hr. Kildare, Louth, Meath, Wicklow), gdzie liczba oddanych mieszkań spadła o 20,7 proc.; region zachodni (miasto Galway, hr. Galway, Mayo, Roscommon), gdzie liczba ukończonych mieszkań spadła o 14,7 proc.

oraz region przygraniczny (hr. Cavan, Donegal, Leitrim, Monaghan, Sligo), gdzie liczba ta spadła o 7,5 proc. Informacje dotyczące ukończonych mieszkań w Irlandii Północnej nie są zawarte w danych CSO.

Nic dziwnego, że przytłaczająca większość mieszkań ukończonych w tym okresie (86,4 proc) znajdowała się na obszarach miejskich, osiągając liczbę 7 722, co stanowi wzrost o 6,7 proc. z 7 235 w drugim kwartale 2024 r.

Na terenach wiejskich w trzecim kwartale 2024 r. liczba ukończonych inwestycji wzrosła do 1217, co stanowi wzrost o 3,5 proc. w porównaniu z 1176 w trzecim kwartale 2023 r.

Warto zauważyć, że 78,5 proc. mieszkań oddanych do użytku w trzecim kwartale 2024 r. znajdowało się w hr. Dublin. W Dublinie 94,8 proc. ukończonych w tym kwartale mieszkań stanowiły apartamenty.

Najwięcej projektów mieszkaniowych ukończono w hr. Dublin, natomiast w regionie zachodnim (miasto Galway, hr. Galway, Mayo, Roscommon) w trzecim kwartale 2024 r. ukończono najwięcej kawalerek.

Najwięcej ukończonych mieszkań w trzecim kwartale 2024 r. według lokalnego obszaru wyborczego (LEA) znajdowało się w Clondalkin (622), a następnie w Tallaght (393). **BB**

RTB będzie ścigać niezarejestrowany najem

Ubiegłoroczny raport CSO ujawnił, że w spisie powszechnym z 2022 roku odnotowano około 73 tysięcy więcej prywatnych umów najmu niż zarejestrowano w RTB.

Rada ds. Najmu Lokali Mieszkalnych (RTB) poinformowała, że będzie ścigać ponad 1500 wynajmujących, którzy otrzymują pomoc mieszkaniową (HAP) od swoich najemców, którzy, zgodnie z wymogami prawa, nie są zarejestrowani w urzędzie regulacyjnym.

Kroki te zostały ogłoszone podczas przesłuchania Komisji Mieszkaniowej Oireachtas 15 października, w którym wzięli udział przedstawiciele zarówno RTB, jak i irlandzkiego Centralnego Urzędu Statystycznego (CSO).

Dyrektor RTB, Rosemary Steen, oświadczyła podczas przesłuchania, że agencja napisze do tych właścicieli, którzy zostali zidentyfikowani w tej sprawie, aby dać im możliwość dostosowania się do przepisów poprzez zarejestrowanie wszystkich obowiązujących umów najmu, za które obecnie otrzymują płatność HAP.

– W przypadku tych, którzy nadal nie przestrzegają przepisów, wykorzystamy wszystkie nasze znaczące uprawnienia, aby zidentyfikować takich wynajmujących i egzekwować przepisy – zapowiedziała Steen.

Jak podaje „The Journal”, w ub. r. odkryto, że w irlandzkim spisie powszechnym z 2022 r. udokumentowano blisko 73 tysięcy prywatnych umów najmu, które

nie zostały zarejestrowane w RTB. W wyniku tej ogromnej rozbieżności postanowiono odpowiednio zażądać się tą sprawą.

Zgodnie z Residential Tenancies Act (Ustawa o najmie lokali mieszkalnych z 2004 r.) wszyscy wynajmujący są zobowiązani do zarejestrowania swoich umów najmu w RTB i dostarczania corocznych aktualizacji dotyczących aktualnego statusu najmu.

Według CSO, nieprzestrzeganie przepisów jest najbardziej rozpowszechnione na obszarach wiejskich, z hr. Cavan, Clare, Donegal, Galway i Monaghan na czele.

Według Steen, RTB organizuje kampanie informacyjne na tych obszarach we współpracy z władzami lokalnymi, aby zachęcić prywatnych właścicieli do rejestrowania umów najmu.

Wynajmujący, którzy nie dokonają rejestracji, mogą zostać objęci dochodzeniem, co może skutkować grzywną w wysokości do 15 tysięcy euro. Dodatkowo, wynajmujący mogą również otrzymać karę pieniężną w wysokości do 4 tysięcy euro. **KZ**

REKLAMA

Tani, szybki i bezpieczny kurier

Tani kurier

Polska-Irlandia-Polska

Ceny paczek:
do 10 kg - 25€
do 20 kg - 30€
do 30kg - 35€
do 40kg - 45€
do 50kg - 55€

Transportujemy:

- paczki,
- przeprowadzki
- palety
- i wiele więcej

www.speedpack.com.pl

Skontaktuj się z nami

Tel IRL: 01 697 2177

kontakt@speedpack.com.pl

REKLAMA

Wiemy, jak skutecznie i niedrogo dotrzeć do Twoich klientów

Sprawdź nas!

REKLAMA

3359_DU

Witaj w Radiu Cenzura!

Jesteśmy miejscem, gdzie prawda jest priorytetem i gdzie swoboda słowa kwitnie bez ograniczeń.

Naszym celem jest dostarczanie audycji, które otwarcie i bez cenzury poruszają tematy ważne dla społeczeństwa, kultury i życia codziennego. W Radiu Cenzura wierzymy, że ludzie zasługują na pełną informację i różnorodność perspektyw. Nasze programy nie boją się dotykać kontrowersyjnych tematów, analizować wydarzeń społecznych i kulturalnych oraz przeprowadzać odważne wywiady z osobami, które mają coś istotnego do powiedzenia.

Naszym celem jest inspirować ludzi do myślenia krytycznie, rozbudzać debatę i tworzyć świadomych obywateli. Przyłącz się do naszej społeczności.

Tutaj nie ma tabu – wchodzimy w obszary, których inni unikają.

Witamy Cię w Radiu Cenzura, gdzie słowo ma moc, a prawda brzmi bez filtrowania.

#RadioCenzura #BezCenzury #Autentyczność

3496_DU

➔ cd. ze str. 2.

Ucieczka stulecia

Prawdopodobnie rezerwacja została opłacona z góry gotówką, ale najwyraźniej mężczyzna nie musiał przedstawiać żadnych dokumentów tożsamości, takich jak paszport, aby zweryfikować swoją tożsamość w celu dokonania rezerwacji. Do dzisiaj nie wiemy kim był.

Dwa dni później Leonard przybył do Irish Helicopters i został przedstawiony pilotowi helikoptera, kapitanowi Thompsonowi Boyesowi. Boyes został poinstruowany, aby polecieć na pole w Stradbally w hr. Laois w celu odebrania sprzętu fotograficznego Leonarda, którego z jakiegoś powodu mężczyzna nie zabrał ze sobą na lotnisko.

Wkrótce po wylądowaniu na polu w Stradbally, helikopter został otoczony przez kilku uzbrojonych, zamaskowanych mężczyzn, którzy wyłonił się zza pobliskich drzew. Boyesowi powiedziano, że nie stanie mu się krzywda, jeśli będzie postępował zgodnie z ich instrukcjami. Leonardowi kazano wysiąść z helikoptera, po czym odszedł z jednym z uzbrojonych mężczyzn. Jeden z nich, uzbrojony w pistolet i karabin, wspiął się na pokład maszyny.

Boyes został poinstruowany, aby lecieć w kierunku Dublina wzdłuż linii kolejowych i Kanału Królewskiego (Royal Canal). Nakazano mu nie rejestrować trasy lotu w kontroli ruchu lotniczego na lotnisku w Dublinie. Gdy śmigłowiec zbliżał się do Dublina, Boyes został poinformowany o planie ucieczki i poinstruowany, by wylądować na placu ćwiczeń w skrzydle D w więzieniu Mountjoy, gdzie w tym czasie grupa więźniów rozgrywała mecz piłki nożnej.

Krótko po godzinie 15:35 helikopter wylądował na placu ćwiczeń, a Kevin Mallon pomógł pilotowi usadowić maszynę niczym kontroler ruchu naziemnego. Strażnik więzienny na służbie początkowo nie podjął żadnych działań, ponieważ myślał, że w helikopterze jest Minister Obrony, Paddy Donegan. Po tym, jak więźniowie otoczyli ośmiu strażników więziennych pełniących służbę na dziedzińcu i wybuchły walki, stało się jasne, że trwa próba ucieczki. Podczas gdy inni więźniowie powstrzymywali strażników, Twomey (54 l.), Mallon (36 l.) i O'Hagan (51 l.) wsiedli do helikoptera i odlecieli. Według różnych relacji, ucieczka trwała mniej niż minutę.

Helikopter poleciał na północ i wylądował na nieużywanym torze wyścigowym w dzielnicy Baldoyle w Dublinie, gdzie z uciekinierami spotkali się członkowie Brygady Dublińskiej IRA. Boyes został uwolniony bez żadnych obrażeń, a uciekinierzy wsiedli do ukradzonej wcześniej taksówki, a następnie przetransportowani do tzw. „bezpiecznych domów”, gdzie się ukryli.

Wzburzony Taoiseach Liam Cosgrave oświadczył, że „nie znajdzie się kryjówka” dla uciekinierów i rozpoczęła się obława z udziałem 20 tysięcy członków Irlandzkich Sił Obronnych i An Garda Síochána choć przez pewien czas żadnego z trzech więźniów nie udało się zatrzymać.

Nic dziwnego, że ta ucieczka więźniów w halloweenowe popołudnie trafiła na pierwsze strony gazet na całym świecie i kompromitowała rząd Cosgrave'a, który został skrytykowany za „niekompetencję w kwestiach bezpieczeństwa” przez partię opozycyjną Fianna Fáil.

IRA wydała następnie oświadczenie w sprawie ucieczki, które brzmiało:

„Trzech republikańskich więźniów zostało uratowanych z więzienia Mountjoy w środę. Operacja zakończyła się pełnym sukcesem, a mężczyźni są teraz bezpieczni, pomimo masowej obławy”.

Co ciekawe, po ucieczce Twomey udzielił wywiadu na wyłączność popularnemu niemieckiemu magazynowi „Der Spiegel”, opublikowanego w 47 numerze z 19 listopada 1973 r., w którym reporter powiedział, że „ludzie w całej Europie żartowali z tego incydentu jako ucieczki stulecia”.

Irlandzki zespół The Wolfe Tones szybko napisał piosenkę celebrującą ucieczkę, zatytułowaną „The Helicopter Song”, która została natychmiast zakazana przez irlandzki rząd. Mimo to znalazła się na szczycie irlandzkiej listy przebojów muzyki popularnej, sprzedając się w 12 tys. egzemplarzy w ciągu tylko jednego tygodnia.

Ucieczka spowodowała, że wszyscy więźniowie IRA przetrzymywani w więzieniu Mountjoy zostali przeniesieni 9.11.1973 r. do więzienia o zastraszonym rygorze w Portlaoise w hr. Laois. Obrzeża więzienia były teraz patrolowane i strzeżone przez członków irlandzkiej armii, a druty kolczaste zostały wzniesione nad dziedzińcem więzienia jako środek odstraszający przed wszelkimi przyszłymi próbami ucieczki przy użyciu helikopterów.

Kevin Mallon został schwytany na imprezie Gaelic Athletic Association (GAA) w hotelu niedaleko Portlaoise 10.12.1973 r. i następnie osadzony w więzieniu Portlaoise. Co ciekawe, uciekł z tego więzienia podczas kolejnej masowej ucieczki 18.08.1974 r., kiedy to dziewiętnastu więźniów uciekło po pokonaniu strażników i użyciu ładunku wybuchowego z nitrogliceryną do przebicia się przez bramy. Został ponownie schwytany w dzielnicy Dublina, Foxrock, w styczniu 1975 r. i ponownie trafił do więzienia Portlaoise. Obecnie ma prawie 80 lat i mieszka w okolicach Dublina.

Joe B. O'Hagan został dopiero schwytany na początku 1975 r. w Dublinie i osadzony w więzieniu Portlaoise. Po zakończeniu pierwotnego dwunastomiesięcznego wyroku został skazany na kolejne dwa lata pozbawienia wolności za ucieczkę helikopterem z więzienia Mountjoy. Zmarł na wolności 23.04.2001 r.

Twomey przebywał na wolności aż do 2.12.1977 r., kiedy to został zauważony w samochodzie na przedmieściach Dublina w Sandycove przez detektywów Gardy, którzy prowadzili dochodzenie w sprawie transportu broni po otrzymaniu informacji od policji w Belgii. Twomey odjechał po zauważeniu funkcjonariuszy, ale został schwytany w centrum Dublina po szybkim pościgu samochodowym. Był również więziony w więzieniu Portlaoise aż do jego zwolnienia w 1982 r. Zmarł 12.09.1989 r.

Warto zauważyć, że tożsamość „pana Leonarda”, który zarezerwował helikopter, pozostaje tajemnicą. Mimo, że schwytani uciekinierzy odbywali kary za ucieczkę i ucieczkę helikopterem, źródła nie podają, aby ktokolwiek został oskarżony o porwanie helikoptera. **RB**

Puste irlandzkie skarbonki

Z przeprowadzonych badań wynika, że przynajmniej jedna na dziesięć osób w wieku od 30 do 60 lat nie posiada żadnych oszczędności a jedna czwarta Irlandczyków ma mniej niż 500 euro oszczędności

FOTO: FREPIK

Nowe badanie ujawniło ogromną liczbę osób mieszkających w Irlandii, które mają bardzo mało oszczędności lub nie mają ich wcale. Dotyczy to nawet osób zatrudnionych i pracujących na pełen etat.

Według nowej ankiety przeprowadzonej na próbie ponad 3700 dorosłych osób w całym kraju przez Capital Credit Union, 25 proc. dorosłych ma mniej niż 500 euro oszczędności, a 9 proc. twierdzi, że nie ma żadnego zabezpieczenia finansowego, z którego można skorzystać w nagłych wypadkach braku dostępnej gotówki.

Liczba ta była wyższa wśród osób w wieku 30 lat, a ponad 30 proc. w tej grupie wiekowej stwierdziło, że ma odłożone mniej niż 500 euro.

Z badań wynika, że przynajmniej jedna na dziesięć osób w wieku od 30 do 60 lat nie posiada żadnych oszczędności.

Pomimo to, badanie wykazało, że Irlandczycy oszczędzają bardziej regularnie niż w przeszłości, co oznacza, że mają na to środki finansowe. Mniej niż połowa (46 proc.) osób w wieku 30, 40 i 50 lat twierdzi, że obecnie oszczędza bardziej regularnie. 66 proc. respondentów w wieku 20 lat oszczędza obecnie bardziej regularnie niż w przeszłości, co czyni tę grupę wiekową najbardziej skłoną do oszczędzania.

Ankieta wykazała jednak również, że 24 proc. respondentów oszczędza rzadziej.

Wśród tych, którzy na szczęście mają jakieś oszczędności, 20 proc. stwierdziło, że ma odłożone 10 tysięcy euro lub więcej na czarną godzinę.

Jednak 65 proc. stwierdziło, że ma mniej niż 5 tysięcy euro, podczas gdy 53 proc. przyznało, że ma mniej niż 3 tysiące euro oszczędności.

Komentując wyniki badania, Pat Byrne, prezes Capital Credit Union, przyznał: – Jeden na czterech Irlandczyków oszczędza mniej regularnie niż w ostatnich latach. Niedawny raport CSO wykazał, że kwota zaoszczędzona przez irlandzkie gospodarstwa domowe spadła, przy czym zaoszczędziły one ok. 12,5 proc. swoich dochodów w drugim kwartale 2024 r., w porównaniu z 14,6 proc. w pierwszych trzech miesiącach tego roku.

Topniejące oszczędności to najprawdopodobniej skutek wysokich kosztów utrzymania. Gospodarstwa domowe wykorzystują większą część swoich dochodów na pokrycie podstawowych wydatków, takich jak żywność, energia i czynsz, pozostawiając mniej na oszczędzanie.

Byrne podkreślił również znaczenie odkładania pieniędzy, aby pomóc w radzeniu sobie z nagłymi, nieoczekiwanymi sytuacjami i przypomniał: – Zawsze ważne jest, aby odłożyć trochę oszczędności na wypadek nagłych, nieprzewidzianych problemów lub niespodziewanego spadku dochodów. Bez względu na to, jak bezproblemowe i komfortowe finansowo jest życie, jest ono nieprzewidywalne, a sprawy mogą przybrać gorszy obrót, gdy najmniej się tego spodziewamy. Posiadanie dostępnego funduszu rezerwowego może być nieocenione w przypadku nieoczekiwanych zdarzeń, takich jak utrata pracy, choroba lub wypadek samochodowy. **AD**

R E K L A M A

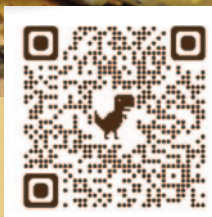
Szukaj naszych wypieków w swoim sklepie z logo

**Zdrowe,
tradycyjne
pieczywo
i wypieki**

Prosto z serca!

Oferujemy pieczywo i słodkie wypieki z dostawą prosto do Twojego sklepu lub domu. Poznaj nasze produkty na: healthybreadbylucas.ie, zamów z wysyłką do drzwi na terenie całej Irlandii! Zeskanuj kod QR i skontaktuj się z nami!

**Przygotowywanie
wniosków
o obywatelstwo
irlandzkie**

An tAontas Eorpach
European Union

ÉIRE
IRELAND

Pas
Passport

**Magdalena Nowacka
– usługi doradztwa
prawnego**

Tel: 087-388-7618

OJCIEC YOUSEFA PALANIEGO DOMAGA SIĘ ZWROTU SKONFISKOWANYCH DÓBR

Ojciec skazanego pozywa państwo

Ojciec skazanego Yousefa Palaniego wszczął postępowanie sądowe przeciwko państwu, domagając się zwrotu ponad 350 tysięcy euro w gotówce, które Gardaí skonfiskowała z domu rodzinnego zabójcy podczas przeszukania lokalu w kwietniu 2022 r.

Yousef Palani został w zeszłym roku skazany na dożywocie za podwójne zabójstwo Michaela Snee i Aidana Moffitta w 2022 r. oraz poważną napaść na Anthony'ego Burke'a. Wszystkie zdarzenia miały miejsce w dniach 9-12 kwietnia 2022 r. w Sligo.

Palani został szybko zidentyfikowany jako podejrzany i wysłędzony w Sligo, gdzie mieszkał z rodziną. Został resztowany we wczesnych godzinach 13.04.2022 r.

Podczas przeszukiwania domu w poszukiwaniu telefonów i urządzeń komputerowych Yousefa, policja odkryła ponad 350 tysięcy euro w gotówce ukrytych w dwóch walizkach, które zostały skonfiskowane i od tego czasu po-

zostają w depozycie policji.

15.10.2024 r. ojciec Yousefa, Juma Palani, wszczął postępowanie sądowe przeciwko Criminal Assets Bureau (CAB) w Sądzie Najwyższym. Zgodnie z informacjami na stronie internetowej sądu, Palani jest reprezentowany w sprawie przez Sligo Law Centre oraz lokalne biuro Legal Aid Board, które jest opisane na stronie legalaidboard.ie jako „organizacja finansowana ze środków publicznych zapewniająca cywilną pomoc i doradztwo prawne”.

Warto zaznaczyć w tym miejscu, że aby otrzymać bezpłatną pomoc prawną w sprawach cywilnych, osoba musi udowodnić, że ma dochód niższy niż 18 tysięcy euro, a jej majątek rozporządzały (z wyłączeniem własności domu rodzinnego) muszą być wycenione na kwotę niższą niż 100 tysięcy euro. Pieniądze skonfiskowane przez CAB nie zostały uwzględnione w ocenie dochodów.

W pozwie wniesionym do Sądu Najwyższego jako współpozwanym wymienieni

zostali: Główny Urzędnik Apelacyjny CAB, a także Minister Ochrony Socjalnej, Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny.

Rodzina Palani konsekwentnie utrzymuje, że gotówka stanowi ich legalnie oszczędności. Według niedawnego artykułu opublikowanego w „Irish Independent” część pieniędzy była w rodzinie, zanim przeprowadzili się do Irlandii z Iraku, gdzie, żyło im się dobrze – napisano, powołując się na nieujawnione źródło.

Źródła Gardy podały, że pochodzenie gotówki nie jest powiązane z terroryzmem ani przestępczością. Niemniej jednak pozostaje ona skonfiskowana po ponad 2,5 roku.

Yousef Palani, drugi najstarszy z ośmiorga dzieci iracko-kurdyjskiej rodziny, przybył do Irlandii w 2006 roku wraz z rodziną w ramach programu ochrony uchodźców i przesiedleń ONZ, gdy miał sześć lat. Rodzina otrzymała później zakwaterowanie od państwa w Sligo.

Dom, który rodzina obec-

FOTO: FOUR COURTS, DUBLIN, WIKIPEDIA, PASTOR SAM, DOMENA PUBLICZNA, CC BY 3.0

nie zajmuje znajduje się w pobliżu Markievicz Park i jest również własnością organizacji sportowej.

Przypomnijmy, że Yousef Palani w chwili zabójstwa miał 23 lata. Poznał swoje ofiary, które wszystkie były gejami, za pomocą internetowej aplikacji randkowej.

Ciało Aidana Moffitta (42 l.) zostało odkryte w jego domu 11.04.2022 r. przez przyjaciół, którzy zaniepokojeni się, gdy nie mogli się z nim skontaktować. Moffitt został pozbawiony głowy, którą umieszczono na łóżku. Jego ciało znaleziono na podłodze, z rękami związanymi za plecami. Sekcja zwłok wykazała, że miał 94 wyraźnych obrażeń, w tym 43 rany kłute.

Ciało Michaela Snee (58 l.) znaleziono ok. 24 godzin później, również w swoim domu w Sligo. Otrzymał on wiele ran kłutych głowy, szyi i klatki piersiowej.

Kilka dni przed morderstwami, Anthony Burke został pchnięty nożem w swoim domu w Sligo 9 kwietnia, w wyniku czego oślepl na jedno oko.

Seria morderstw skłoniły

policję do obławy, która doprowadziła do aresztowania Yousefa Palaniego.

Kiedy policja znalazła dużą sumę pieniędzy w domu rodziny Palani, detektywi zastanawiali się, czy morderstwa mogły być motywowane terroryzmem i zbadali, czy Yousef Palani został opłacony przez grupę islamską.

Policja antyterrorystyczna ze specjalną jednostką detektywistyczną prowadziła dochodzenie wraz z różnymi międzynarodowymi siłami policyjnymi. Gardaí wykluczyła jednak potencjalne powiązania terrorystyczne, stwierdzając, że Yousef Palani nie został „zradkalizowany” politycznie i doszedł do wniosku, że motywem jego morderstw była homofobiczna nienawiść do gejów.

Podczas wywiadów z policją wyjaśnił, w jaki sposób szukał ofiar, które mieszkały samotnie i jak planował zamordować je w ich własnych domach. Zaprzeczył, że jest gejem, twierdząc, że jest to grzech w jego religii.

Pomimo faktu, że zarówno Moffat został pozbawiony głowy (co jest rzadkością wśród morderstw popełnianych w krajach europejskich),

jak i pomimo faktu, że ofiary były homoseksualistami, co stało się motywem zabójstwa, historia tych zbrodni cieszyła się stosunkowo niewielkim zainteresowaniem mediów poza Irlandią.

Yousef Palani przyznał się później do winy za morderstwa i brutalną napaść, a w październiku 2023 r. został skazany na dwa dożywocia w więzieniu za zabójstwa Aidana Moffitta i Michaela Snee, a także na 20 lat więzienia za poważną napaść na Anthony'ego Burke'a.

Po aresztowaniu Yousefa Palaniego za morderstwa, jego rodzinie grożono i znęcano się nad nią na tle rasowym do tego stopnia, że Gardaí wdrożyła plan bezpieczeństwa, aby chronić ich przez dłuższy czas po morderstwach i późniejszym procesie.

Według strony internetowej Sądu Najwyższego, niedawne postępowanie sądowe wszczęte przez Jumą Palaniego jest zaplanowane na tak zwaną „kontrolę sądową” w celu oceny, czy powództwo może być kontynuowane. Jest obecnie wymienione w harmonogramie sądu na dzień 2.12.2024 r. **KZ**

REKLAMA

Warsztaty psychoedukacji i profilaktyki w obszarze zdrowia psychicznego

MIDLANDS COMMUNITY ATHLONE

23.11.2024 tj Sobota w godz: 15.00-19.00

W programie:

WARSZTAT ANATOMIA EMOCJI
ZŁOŚĆ - jak sobie z nią radzić?

FLASH FLOW-TANIEC INTUICYJNY
powrót do harmonii z ciałem

KONSULTACJE INDYWIDUALNE
konsultacje z psychologiem oraz terapeutą uzależnień

ADRES:
Monksland Community Center,
Monksland, Athlone,
County Roscommon, Ireland

KONTAKT nr tel. 0876494555

WSTĘP WOLNY! Rezerwacja wymagana!

KAMPANIA SPOŁECZNA

Dzień Slippek

czuje dobrze w slipkach

Pomysłodawcą akcji Dzień Slippek jest **kontr.pl**

➔ czytaj str. 15.

Nagrody im. Markiewicz 2024 przyznane

Minister Turystyki, Kultury, Sztuki, Gaeltacht, Sportu i Mediów Catherine Martin, ogłosiła niedawno 10 nowych laureatów Nagrody Markiewicz 2024.

Ustanowiona w 2019 r. w ramach programu Decade of Centenaries (2012-2023) w celu upamiętnienia ważnych wydarzeń w XX-wiecznej historii Irlandii, nagroda Markiewicz Award ma na celu wspieranie artystów różnych dyscyplin w rozwijaniu ich rzemiosła i ostatecznie tworzeniu sztuki, która uznaje i upamiętnia rolę kobiet w XX wieku i później.

Nagroda honoruje irlandzką polityk i obrończynię praw kobiet Constance Georgine Markiewicz, z domu Gore-Booth (1868-1927), znaną również jako hrabina Markiewicz i Madame Markiewicz. Była żoną Polaka Kazimierza Józefa Dunina Markiewicza (1874-1932) herbu Łabędź.

W grudniu 1918 r. hrabina Markiewicz była pierwszą kobietą wybra-

ną do brytyjskiego parlamentu jako posłanka z okręgu wyborczego Dublin St Patrick's.

Markiewicz pełniła później funkcję irlandzkiego Ministra Pracy w sejmie pierwszej kadencji wolnego państwa irlandzkiego (1. Dáil Éireann), stając się drugą kobietą-ministrem w Europie. W latach 1921-1922 i od 1923 r. do śmierci w 1927 r. pełniła funkcję posła w irlandzkim sejmie (Teachta Dála - TD) z okręgu wyborczego Dublin South.

Od 2021 r. każdego roku wspieranych jest do 10 artystów (indywidualnych artystów pracujących samodzielnie lub we współpracy z innymi), do wartości 25 tysięcy euro na osobę lub grupę.

Nagrodą zarządza Rada Sztuki w imieniu Ministra Turystyki, Kultury, Sztuki, Gaeltacht, Sportu i Mediów.

Ogłaszając laureatów nagrody za rok 2024, minister Catherine Martin powiedziała: - Chcę pogratulować 10 nowym odbiorcom Nagrody Markiewicz. (...) Celem tej na-

grody jest wspieranie artystów ze wszystkich środowisk i gatunków, dając im czas na tworzenie.

Z niecierpliwością czekam na postępy laureatów Nagrody Markiewicz 2024 [w ich projektach] i mam nadzieję, że dzięki tej nagrodzie będą mieli okazję rozwinąć swoje umiejętności i rozpoznać swój prawdziwy potencjał.

Oto nazwiska dziesięciu laureatów Nagrody Markiewicz i dyscypliny nagrodzonych ich projektów artystycznych: Zoë Conway - Sztuka tradycyjna; Pea Dinneen - Teatr; Sinéad Diskin - Teatr; Laura Fitzgerald - Sztuka wizualna; Megan Grehan - Literatura (jęz. angielski); Katherine Betsy Lyons - Literatura (jęz. angielski); Muireann Nic Amhlaoibh - Sztuka tradycyjna; Áine Ní Laoghaire - Teatr; Emma O'Halloran - Muzyka; Róisín Stack - Teatr.

Wliczając odbiorców z 2024 r., Nagrodą Markiewicz od momentu jej powstania zostało uznanych 52 artystów.

NG, materiały prasowe

FOTO: FACEBOOK.COM/CATHERINEMARTINGREEN

REKLAMA

Towarzystwo Irlandzko-Polskie i Polski Ośrodek Społeczno-Kulturalny
The Irish Polish Society and the Polish Social and Cultural Association

Narodowe Święto Niepodległości Polski
Od pieśni powstańczej „Z dymem pożarów” do irlandzkiego „Battle Hymn”

Poland's National Independence Day
How a Polish insurgent song became an Irish "battle hymn"

Program:

Do Hymnu / The Polish National Anthem
Introduction by dr Jarosław Płachecki / Wprowadzenie

“Z dymem pożarów” (J. Nikorowicz, K. Ujejski)

“A Battle Hymn” (J.M. Crofts, C. de Markiewicz)

Recital fortepianowy Fryderyka Chopina w wykonaniu Barbary GRZYBEK i Pawła WALESKIEGO
Piano Recital of Frederick Chopin's music by Barbara GRZYBEK and Paweł WALESKI

Dom Polski w Dublinie
The Polish House in Dublin

20 Fitzwilliam Place, Dublin 2, DO2 YV58 20
Niedziela, 17 listopada 2024

Fitzwilliam Place, Dublin 2, DO2 YV58
Sunday, 17 November 2024

18.30
6.30pm

ZAPRASZAMY!!
ALL WELCOME!!

REKLAMA

Comhairle Contae Chorcaí
Cork County Council

Seirbhís Leabharlainne agus Ealaíon Chomhairle Contae Chorcaí
Cork County Council Library and Arts Service

WE NEED YOUR HELP

Books Wanted

Cork County Library would like to expand our collection of foreign language books.

We welcome donations of any good condition books for children and adults, in all foreign languages.

We are looking for both fiction and non-fiction books.

If you would like to donate, please drop the books into your local library with a list of the titles in English.

@corkcollbrary @corkcocolibrary www.corkcoco.ie/en/resident/libraries

Konkurs Na tekst serialu audio

empikgo oraz FILMWEB

Zapraszają do udziału w 5. edycji konkursu Empik Go STORY

Napisz tekst serialu audio i wygraj
15 000 zł

Filmweb i Empik Go zapraszają do udziału w 5. edycji konkursu na najciekawszy scenariusz serialu audio. Konkurs jest adresowany do osób pełnoletnich.

Masz pomysł na emocjonujący thriller czy chwytający za serce romans? A może lepiej czujesz się w komedii lub kryminale? Jeśli twoja wyobraźnia pełna jest fantastycznych postaci a biurko pęka w szwach od tajemniczych historii – niech świat o tym usłyszy!

Wystarczy tekst pierwszego odcinka serialu oraz opis całości, aby wziąć udział w konkursie. Czekamy na teksty debiutantów i autorów z doświadczeniem. Zgłoszenia będą przyjmowane do 31 grudnia 2024 r.

Więcej informacji i regulamin konkursu znajdują się na stronie <https://www.empik.com/empikgo-story-konkurs>.

[empik.com/empikgo-story-konkurs](https://www.empik.com/empikgo-story-konkurs)

Szkoła Polska im. Janusza Korczaka przy Ambasadzie RP w Dublinie Konkurs Moja Polska rozwiązany

Celem konkursu było promowanie i uwrażliwienie uczniów na piękno Polski poprzez dostrzeżenie niezwykłych obiektów historycznych lub przyrodniczych oraz ukazanie ich piękna w obiektywie. Oprócz wykonania ciekawego zdjęcia ukazującego nasz kraj, uczestnicy konkursu musieli stworzyć opis swojej fotografii i ją zatytułować.

Komisja zebrana 30.09.2024 r. dokonała oceny przesłanych prac według następujących kryteriów: zgodność z tematem, opis i tytuł fotografii, kreatywność i oryginalne ujęcie tematu, ogólny efekt wizualny.

ny efekt wizualny.

Oto wyłonieni finaliści: I miejsce: Gabriela, tytuł pracy: Oczami drzew; II miejsce: Tymoteusz, tytuł pracy: Między kwiatami; III miejsce: Marta, tytuł pracy: Sielski spokój.

W dniach 26 października 2024 r. odbyła się w szkole wystawa prac uczniów biorących udział w wakacyjnym konkursie „Moja Polska”.

Wybór laureatów był niełatwy, ponieważ wszyscy uczestnicy prezentowali wysoki poziom i oryginalne spojrzenie. Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody, dyplomy i oceny celujące. Wszystkim uczestnikom gratulujemy talentu i dziękujemy za udział w konkursie.

facebook.com/SzkołaPolskaImJanuszaKorczakaPrzyAmbasadzieRPwDublinie

REKLAMA

OFFICIAL SELECTION
tiff

FESTIWAL POLSKICH FILMÓW FABULARNYCH
KONKURS GŁÓWNY

FILM TWÓRCÓW NOMINOWANEGO DO OSCARA
„TWOJEGO VINCENTA”

CHŁOPI

ABC EduLibrary w Cork zaprasza na pokaz filmu
17 listopada 2024 godz. 16:00
Wstęp wolny

Projekcja w ramach Dni Kultury Polskiej 2024 – Polski Folk. Bezpłatny parking przy samym wejściu.

REKLAMA

Irish Film Institute KINO POLIS POLISH FILM FESTIVAL

IFI & KINOPOLIS POLISH FILM FESTIVAL

5 - 8 December 2024
Full Programme Coming Next Week
ifi.ie/kinopolis

Polska Szkoła Bez Granic w Tyrrelstown Jesienne zajęcia z dynią w tle

Konkurs Zmaluj Dynię w Polskiej Szkole Bez Granic zakończył się pełnym sukcesem! Dzieci wykazały się ogromną kreatywnością i talentem, tworząc niesamowite dyniowe arcydzieła!

To świetny sposób, by łączyć polską i irlandzką kulturę oraz tradycję, wspierając przy tym rozwój artystyczny najmłodszych.

Serdeczne gratulacje dla wszystkich uczestników! Jesteście inspiracją dla nas wszystkich. Dziękujemy również rodzicom i nauczycielom, którzy wspierali i motywowali swoje dzieci do działania – razem tworzymy coś wyjątkowego!

W Dzień Dyni w klasie drugiej połączyliśmy jesienne inspiracje z kreatywną zabawą! Dzieci z klasy drugiej świętowały Dzień Dyni, tworząc piękne dynie z jesiennych liści – było kolorowo, artystycznie i bardzo wesoło! Taki dzień to nie tylko okazja do nauki o jesieni, ale też wspaniała chwila na rozwijanie wyobraźni i kreatywności naszych uczniów.

Na dyniowych zajęciach w grupie 5-latków dzieci własnoręcznie przygotowały i upiekły pyszne ciasteczka, malowały dynie, bawiły się i wspólnie uczyły języka polskiego. To cudowna okazja, by rozwijać umiejętności w ciepłej, jesienniej atmosferze! facebook.com/polskaszkoła-bezgranic

Polska Szkoła Clonmel

Wszystkich Świętych, zwane także Świętem Zmarłych, to święto przypadające na 1 listopada. To czas, kiedy odwiedza się groby swoich bliskich zmarłych. Odmawia się za nich modlitwę, zapala znicze. Wszystkich Świętych to czas refleksji i zadumy nad

przemijaniem, ale nie powinien to być dzień smutnych.

Powinno się wspominać swoich bliskich z radością, bo oni są już w miejscu, gdzie panuje spokój i radość.

facebook.com/Polska Szkoła Clonmel

INFORMACJA

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

PROJEKT FINANSOWANY PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ W KONKURSIE „POLONIA I POLACY ZA GRANICĄ 2024 – MEDIA I STRUKTURY”

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

FOTO: FACEBOOK.COM/POLSKA SZKOŁA CLONMEL

REKLAMA

CAŁKOWICIE MAGICZNĄ
**ZABAWĘ
ANDRZEJKOWĄ**

SZTAB DUBLIN
ZAPRASZA NA

**SOBOTA
30. listopada 2024
godzina 19:00-01:30**

**Nancy Hands
Bar and Restaurant
D08 W6X3**

Konkursy ★ Tańce ★ Przekąski
Cyganka z kuli i kart wesołą
przyszłość przepowie...

Cegielka: €31

IMPREZĘ
ŚWIETNIĄ:
**DJ CZARNY
MC BLONDYN**

wielka orkiestra
świętecznej
pomocy

**SZTAB DUBLIN
GRAMY Z WOSP 20 LAT**

**2025
33
FINAL
SZTAB
DUBLIN**

Dochód z imprezy zostanie przeznaczony na organizację 33. Finału WOŚP w Dublinie.

Co niesie Budżet na 2025 rok?

Edukacja i szkolenia

cz. 5

FOTO: FREPIK

Rząd ogłosił Budżet na 2025 r. Po kolei omawiamy, z punktu widzenia podatnika, co zakładają nowe plany rządowe, jakie będą zmiany i jakie wprowadzono nowości. Dzisiaj omówimy rządowe plany w zakresie edukacji i szkoleń.

Bezpłatne podręczniki szkolne dla uczniów starszych klas

Program bezpłatnych podręczników (free school-books scheme) szkolnych zostanie rozszerzony na wszystkich uczniów klas przejściowych i starszych w ramach programu bezpłatnej edukacji od września 2025 r.

Likwidacja opłat za egzaminy państwowe

W 2025 r. uczniowie klas młodszych i starszych (Junior Cycle i Senior Cycle) przystępujący do egzami-

nów państwowych nie będą ponosić żadnych opłat.

Specjalne potrzeby edukacyjne

Od września 2025 r. zostanie zatrudnionych:

- 768 dodatkowych nauczycieli edukacji specjalnej pracujących w różnych placówkach SPE, w tym w klasach specjalnych, szkołach specjalnych i placówkach ogólnodostępnych
- 1600 dodatkowych asystentów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych (SNA) pracujących w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i specjalnych.

Inicjatywa bez smartfonów w szkołach

Finansowanie inicjatywy „Keeping Childhood Smartphone Free”, dzięki której szkoły ponadpodstawowe będą wolne od smartfonów.

Gorące posiłki w szkołach

Program gorących posiłków szkolnych (Hot School Meal programme) zostanie stopniowo rozszerzony na wszystkie pozostałe szkoły podstawowe od kwietnia 2025 r. Nowy projekt pilotażowy „wakacyjny głód posiłków szkolnych” zostanie wprowadzony latem 2025 r.

Składki dla uczniów

- Składka studencka (student contribution fee) zostanie obniżona o 1000 euro dla studentów w roku akademickim 2024/2025.
- Składka na praktyki zawodowe (apprenticeship fee) zostanie zmniejszona o 33%.
- Stypendium na studia podyplomowe (postgraduate fee contribution grant) wzrosną z 4000 euro do 5000 euro.

Stypendia i progi dla studentów

Progi dochodu dla stypendium socjalnego w standardowej wysokości i progi dochodu dla stypendium socjalnego dla studentów (Student Grant) wzrosną o 15% (wrzesień 2025 r.).

Próg dochodu dla specjalnej stawki stypendium na utrzymanie wzrosną z 26 200 euro do 27 400 euro (wrzesień 2025 r.).

Próg składki na studia podyplomowe (postgraduate fee contribution) i próg opłaty za studia w niepeł-

nym wymiarze godzin (Student Part-Time Fee Scheme) wzrosną, aby dopasować się do nowego 100-procentowego progu składki studenckiej w wysokości 64 315 euro (wrzesień 2025 r.).

Opr. NG na podst. mat. Citizens Information

Zbiórka dla psów i kotów żyjących w schroniskach

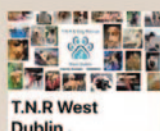
Każdy z nas może zmienić życie zwierząt w potrzebie. Schroniska dla psów i kotów są przepełnione i potrzebują naszej pomocy. Chcemy zebrać fundusze na jedzenie, leki i poprawę warunków bytowych dla tych cudownych stworzeń.

Każde euro ma znaczenie! Możesz pomóc, przekazując darowiznę na naszą zbiórkę lub przynosząc karmę, koce czy zabawki do naszego punktu zbiórki. Dołącz do nas, zmieniaj świat na lepsze i daj tym zwierzętom szansę na lepsze życie. Dziękujemy za Twoje wsparcie! **KM**

Zbiórka obejmuje:

- pieniądze na zakup jedzenia;
- jedzenie w puszkach mokre dla psów i kotów;
- ręczniki;
- poszewki na pościel;
- prześcieradła;
- koce;
- przysmaki;
- smycze i obroże;
- miski;
- zabawki;
- żwirek dla kotów.

Zbiórka dla psów i kotów w schroniskach

Zamówienie online:

Istnieje możliwość zamówienia potrzebnych rzeczy online i przesłanie do organizatorów, którzy rozwiną wszystko do schronisk.

Kontakt: WhatsApp
Kasia: 0872327407
Agnieszka: 0851603046
(Revoult z dopiskiem „dla zwierząt”)

Patroni medialni:

Spersonalizowana Terapia Żywieniem dla Kobiet w okresie Peri i Menopauzy

Skontaktuj się ze mną już dziś, aby umówić się na indywidualną sesję

Jeśli zmagasz się z...

- Uderzeniami gorąca i nocnymi potami?
- Wahaniami nastroju i drażliwością?
- Przybieraniem na wadze i ciągłym zmęczeniem?
- Insulinoopornością lub cukrzycą?
- Problemami ze snem?
- Zamgleniem umysłu i trudnościami z koncentracją?
- Zaparciami, biegunką, IBS lub dysbiozą?
- Wysokim ciśnieniem krwi lub problemami z cholesterolem?

Marta Adamska

Terapeuta Żywieniowy (mNTOI)
Psychodietetyk | Coach Żywności & Stylu Życia
Terapeuta Psychobiologii & Psychosomatyki Zdrowia

Nutrition-4Health

087 27 535 24

marta@nutrition-4health.com

www.nutrition-4health.com

KRZYŻÓWKA

Poziomo

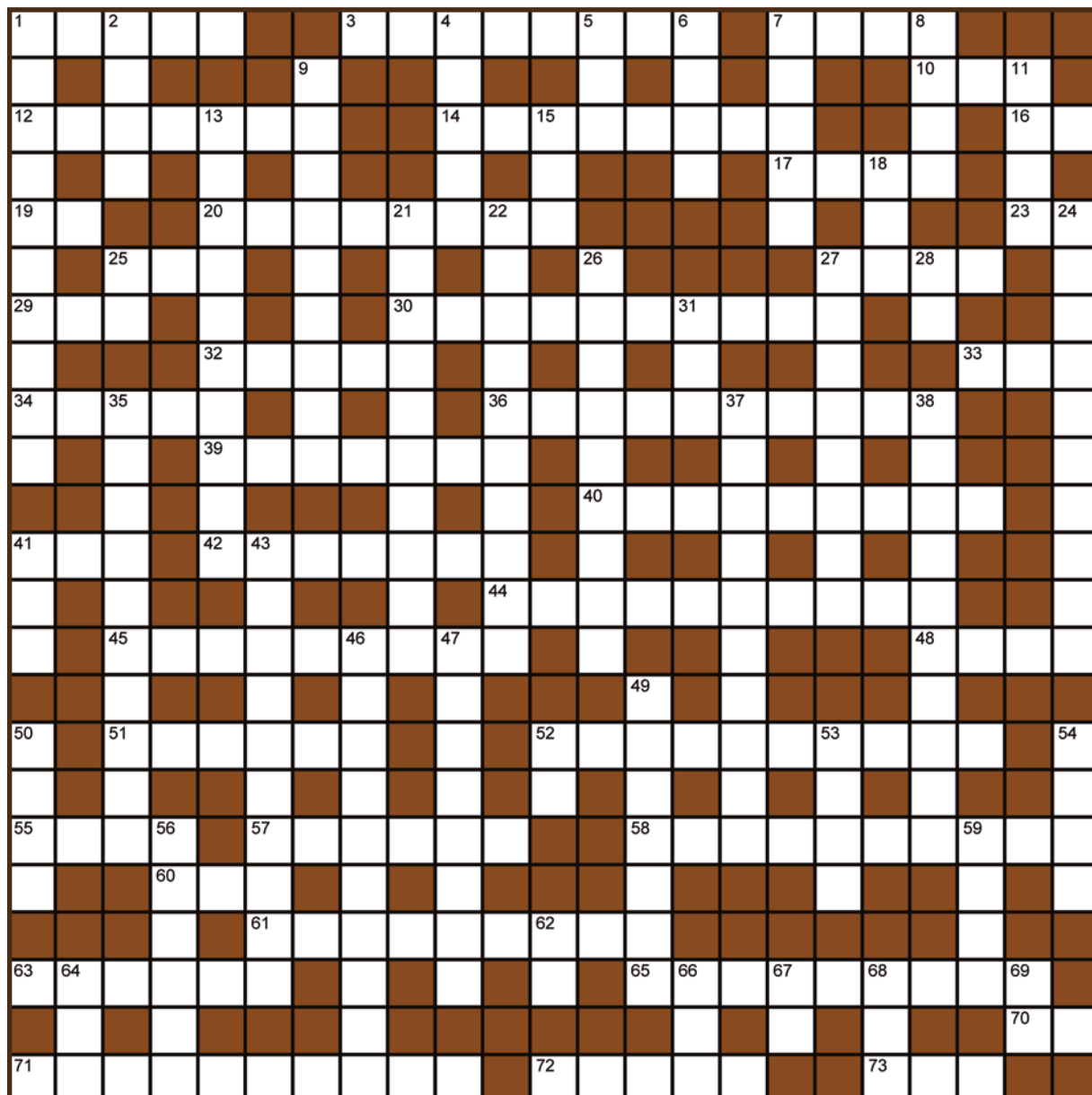
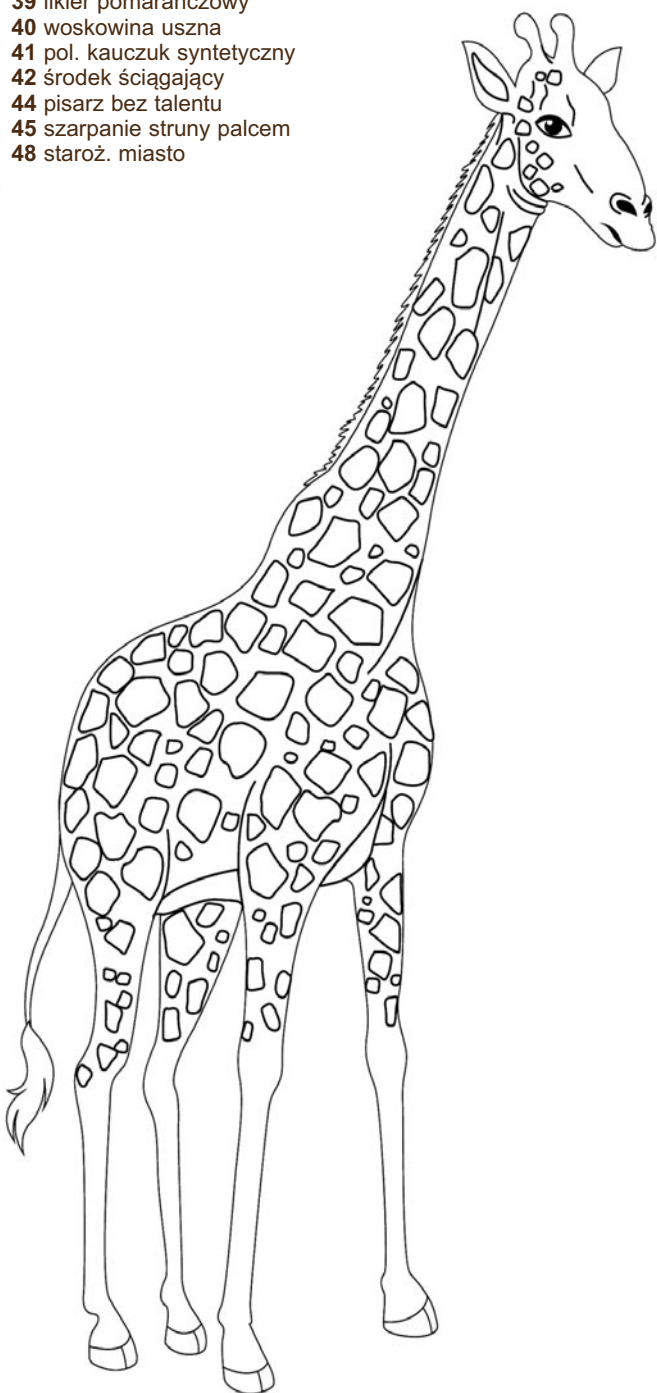
- 1 mocne piwo angielskie
- 3 urządzenie do wykrywania sygnałów
- 7 pułapka łowiecka
- 10 Robert (1890-1945), jeden z przywódców Niemiec hitlerowskich
- 12 król czcionki
- 14 narzędzie do żłobienia rowka
- 16 asyryjski bóg słodkiej wody
- 17 staroż. miasto
- 19 rzeka w Rosji
- 20 żegluga nieregularna
- 23 numer identyfikacyjny komputera podłączonego do sieci
- 25 miasto w Ghanie
- 27 narybek łososia
- 29 najwyższy szczyt Krety
- 30 usypisko z piasku
- 32 ssak z rodziny łasicowatych
- 33 protokół przesyłania plików w internecie
- 34 zwierzę nieparzystokopytne z rodziny koniowatych
- 36 zbity osad
- 39 likier pomarańczowy
- 40 woskowina uszna
- 41 pol. kauczuk syntetyczny
- 42 środek ściągający
- 44 pisarz bez talentu
- 45 szarpanie struny palcem
- 48 staroż. miasto

- 51 nieudanie się czegoś, niepowodzenie, przegrana, krach
- 52 zwierzęta odżywiające się owadami
- 55 państwo w Afryce Zachodniej
- 57 odmiana kategoria
- 58 komórka męska
- 60 ośrodek turystyczny w Belgii
- 61 Dame Sybil (1882-1976), aktorka angielska
- 63 jezioro w Rosji; największe w Europie
- 65 pasmo górskie w Australii
- 70 eXtended Technology, typ mikrokomputera klasy IBM
- 71 niszczyciel, wandal
- 72 wysokogatunkowe wino węgierskie
- 73 1. motyl nocny; 2. chmara, ciżba, mrowie; 3. ciemność

- 22 próżniactwo, wałkoństwo
- 24 kołatanie serca
- 25 sztuczna inteligencja
- 26 opakowanie ochronne
- 27 Heinz (ur. 1910), austriacki krytyk literacki
- 28 odczynnik krwi
- 31 miasto w Nigerii
- 35 ludożerca
- 37 parter
- 38 minerał, kwiat niklowy
- 41 liberyjskie plemiona Bantu
- 43 bohaterka komedii „Lizystrata” Arystofanesa
- 46 komórka chrzestna
- 47 Giuseppe (1904-1942), architekt włoski
- 49 bohater „Dziejów jednego pocisku” A. Struga
- 50 Stan (ur. 1927), kompozytor i saksofonista jazzowy
- 52 rzeka w Hiszpanii
- 53 daw. grymasy, kaprysy
- 54 szkielet kadłuba statku wodnego
- 56 chętką
- 59 rodzaj zamka automatycznego
- 62 mit. ukochana Zeusa
- 64 łac. witaj, bądź pozdrowiony!
- 66 ukryta granica ogrodu
- 67 jednostka strumienia magnetycznego (weber)
- 68 liście roślin okopowych
- 69 jednostka oświetlenia (luks)

Pionowo

- 1 1. miejsce występowania roślin; 2. urząd; 3. punkt widzenia
- 2 miasto portowe w Japonii (Kiusiu)
- 4 karmelek; bardzo słodki cukierek
- 5 dalszy plan
- 6 Ernst Jacob (1815-1892), niemiecki artysta cyrkowy
- 7 spis, lista
- 8 figura gimnastyczna
- 9 zrzeszenie spółdzielcze
- 11 śnieżny człowiek
- 13 kirys dla rycerza i jego konia
- 15 zaskakujący chwyt komediowy
- 18 grupa plemion murzyńskich
- 21 felieton, reportaż

SUDOKU

łatwe ▼

9		8		5		6		
			6		9		1	
	2	7	3		4			9
3	5	1						
			7					8
	8	9		6	5			
	4	3		9	6			
8			5	7		4		
	7				2		5	

średnie ▼

						8	9	
			8		1			6
	3			9	6			
3						5		
	2	8				6		
	7	6			8	4		
6	4	2						
				3			5	
							2	

trudne ▼

	9		7	4				
4			1			5		
		7						
		5	3					9
1			8	9				6
		6		3				2
		3			5		4	
8	6				9			

HOROSKOP PRAWDZIWY

TYGODNIOWY

od 15.11 do 21.11. 2024 r.

przygotowała: Jasmina

BARAN

Ten tydzień przyniesie Ci nowe wyzwania w pracy, które mogą wymagać dodatkowego wysiłku. W miłości, warto poświęcić więcej czasu partnerowi, aby wzmocnić więzi.

BYK

Możesz spodziewać się niespodziewanych wydatków, które mogą wpłynąć na Twój budżet. W relacjach osobistych, bądź otwarty na kompromisy.

BLIŹNIĘTA

W miłości, możliwe są nowe znajomości, które mogą przerodzić się w coś więcej. Pamiętaj o regularnym relaksie, aby uniknąć przemęczenia.

RAK

W życiu osobistym, warto spędzić więcej czasu z rodziną. Zdrowie będzie dobre, ale nie zapominaj o regularnych badaniach kontrolnych.

LEW

W miłości, bądź otwarty na nowe doświadczenia i nie bój się wyrażać swoich uczuć. Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne, znajdując czas na relaks i medytację.

PANNA

Możesz spodziewać się nowych możliwości zawodowych, które warto wykorzystać. W relacjach osobistych, bądź cierpliwy i wyrozumiały dla bliskich.

WAGA

W pracy czeka Cię wiele wyzwań, ale dzięki swojej determinacji i umiejętnościom poradzisz sobie z nimi. Zdrowie będzie dobre, ale pamiętaj o regularnym odpoczynku.

SKORPION

Ten tydzień przyniesie Ci nowe wyzwania w życiu zawodowym. W relacjach osobistych, bądź otwarty na kompromisy. Zadbaj o swoje zdrowie, dietę i aktywność fizyczną.

STRZELEC

W miłości, możliwe są nowe znajomości, które mogą przerodzić się w coś więcej. Pamiętaj o regularnym relaksie, aby uniknąć przemęczenia.

KOZIOROŻEC

Skup się na harmonii ducha, umysłu i ciała. Zadbaj o swoje emocje i znajdź spokój wewnętrzny poprzez medytację lub praktyki relaksacyjne.

WODNIK

Ten tydzień przyniesie Ci wiele pozytywnych zmian w życiu zawodowym. W miłości, bądź otwarty na nowe doświadczenia i nie bój się wyrażać swoich uczuć.

RYBY

W relacjach osobistych, bądź cierpliwy i wyrozumiały dla bliskich. Zdrowie będzie stabilne, ale pamiętaj o regularnych spacerach i odpoczynku.

* karty anielskie * runy

* numerologia

Maja Berkano 087 338 5244

Dinosaur Discovery

FACEBOOK.COM/DUBLINZOO

Zapraszamy rodziny w odkrywczą podróż do Zoorassic World i cofnij się w czasie do gadów, które żyły na naszej planecie dawno temu i zobacz niektóre z tych, które żyją dzisiaj.

Poznaj Stana, nasz pełnowymiarowy szkielet Tyrannosaurus rex i dowiedz się wszystkiego o tym przerażającym drapieżniku.

Bilety: rezerwacja jest wymagana, cena od €22.40 za rodzica z dzieckiem

Kiedy: najbliższe daty: 23 listopada – 14:00; 7 grudnia – 10:00, 11:30 i 14:00

Gdzie: Dublin ZOO, Phoenix Park, Dublin, Conservation Education Centre
NG, facebook.com/DublinZoo

Warsztaty dla dzieci

FACEBOOK.COM/MOTHERTONGUESIE

Potrafisz szeptać, szeleścić lub warczeć? A może kolorować, tworzyć i sklejać? Jeśli tak, ten warsztat jest dla Ciebie! Idealne dla dzieci i dorosłych, którzy uwielbiają kreatywność i dobrą zabawę!

Chociaż warsztaty będą prowadzone w języku angielskim, zachęcamy rodziny do używania swoich języków ojczystych.

Kiedy: 16; 23 listopada, sprawdź godzinę

Gdzie: County Library Tallaght Chamber House, Belgard Square D24 T281

Wiek: Zajęcia zostały zaprojektowane specjalnie dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Bilety: bezpłatnie, rezerwacja miejsc wymagana: eventbrite.ie

W razie jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt pod adresem hanna@mothertongues.ie.
facebook.com/mothertongues.ie

REKLAMA

Table Tennis Club

Learn the basic skills, rules and tactics of table tennis in this enjoyable session.

All welcome.

3567_DU

3583_DU

Organizujesz imprezę dla rodzin lub dzieci? Daj nam o tym znać!

REKLAMA

LEGO

NENAGH LIBRARY

Children's LEGO CLUB

THE 2ND WEDNESDAY OF THE MONTH FROM 3.30PM -4.30PM

5-12 YEAR OLD'S WELCOME, PLEASE NOTE, UNDER 7'S MUST BE ACCOMPANIED BY AN ADULT

Comhairle Contae Thiobraid Árann Tipperary County Council

3566_DU

Junior Activity Club

Tuesday & Thursday Evenings 6.30pm - 7.30pm

3575_DU

Marta Adamska

Nocne poty

Jak brak snu wpływa na sylwetkę?

Nocne poty to jeden z uciążliwych objawów, które często towarzyszą kobietom w okresie perimenopauzy. To czas intensywnych zmian hormonalnych, które mogą trwać nawet kilka lat i wpływać na różne aspekty życia, w tym na sen.

Nocne poty mogą zakłócać nocny wypoczynek, prowadząc do zmęczenia i obniżenia nastroju. Choć przyczyn jest wiele, warto poznać 4 najczęstsze, by lepiej zrozumieć problem i skutecznie sobie z nim radzić.

1. Zmiany hormonalne

Podczas perimenopauzy poziomy hormonów – głównie estrogenów i progesteronu – ulegają wahaniom. Estrogen odgrywa kluczową rolę w regulacji temperatury ciała, a jego spadek prowadzi do zaburzeń tej funkcji. Podwzgórze – część mózgu kontrolująca temperaturę – reaguje zbyt intensywnie

na niewielkie zmiany, co powoduje nagle fale gorąca i nadmierne pocenie się, zwłaszcza w nocy.

2. Stres i napięcie emocjonalne

Stres, który często towarzyszy temu etapowi życia, może nasilać nocne poty. Wysoki poziom kortyzolu, hormonu stresu, zwiększa aktywność układu nerwowego, co może skutkować nagłymi napadami pocenia. Codzienne obowiązki, zmiany w życiu osobistym oraz emocjonalne wyzwania związane z perimenopauzą mogą prowadzić do chronicznego napięcia, które dodatkowo zaburza regulację temperatury ciała, co sprzyja nocnym potom.

3. Niewłaściwe odżywianie

Niektóre produkty mogą nasilać nocne poty, szczególnie te bogate w cukry proste, przetworzone tłuszcze oraz alkohol. Podczas perimenopauzy warto zwrócić szczególną uwagę na to, co jemy, ale nie chodzi o „dietowanie”. Zdrowe odżywianie, oparte na naturalnych produktach, wspiera organizm w lepszym radzeniu sobie z objawami.

4. Praca wątroby i stosowanie leków

Wątroba odgrywa kluczową rolę w detoksykacji organizmu, przetwarzając nie tylko toksyny, ale także leki. Nadmierne obciążenie wątroby, wynikające z długotrwałego przyjmowania leków, nadmiaru i/ lub nieodpowiednich suplementów, może prowadzić do problemów z termoregulacją. Wątroba przetwarza również estrogeny, a jej osłabiona funkcja może przyczynić się do zaburzeń hormonalnych, które nasilają nocne poty. Wspomóż pracę wątroby odpowiednim

odżywianiem i zmianą stylu życia! To możliwe!

Jak radzić sobie z nocnymi potami?

Choć nocne poty mogą być frustrujące, istnieje wiele sposobów, by sobie z nimi radzić:

- 1. Dbaj o odpowiednią temperaturę w sypialni** – Utrzymywanie chłodnej temperatury i stosowanie przewiewnych tkanin do pościeli może pomóc w złagodzeniu objawów.
- 2. Ogranicz kofeinę i alkohol** – Substancje te mogą nasilać pocenie się, dlatego warto ich unikać, zwłaszcza przed snem.
- 3. Relaksacja przed snem** – Stosowanie technik relaksacyjnych, takich jak medytacja czy głębokie oddychanie, pomoże obniżyć poziom stresu, co może zmniejszyć nocne poty.
- 4. Wsparcie wątroby** – Zdrowe odżywianie, bogate w warzywa i produkty wspomagające wątrobę (np. buraki, kurkuma), mogą poprawić funkcję tego organu i wspierać regulację hormonów.

Nie musisz cierpieć w samotności!

To tylko niektóre z przyczyn nocnych potów, które mogą wystąpić w okresie perimenopauzy. Ważne jest, aby zrozumieć, że nie musisz cierpieć w milczeniu – warto znaleźć prawdziwą przyczynę tych objawów. Terapia żywieniem, a nie dieta, może Ci w tym pomóc, wspierając organizm i pomagając w lepszym samopoczuciu. Czy wiesz, co stoi za Twoimi nocnymi potami? Nocne poty nie są Twoją urodą. Zadbaj o swoje zdrowie całościowo i dowiedz się, jak skutecznie sobie z nimi poradzić.

Marta Adamska

Terapeuta żywieniowy, psychodietetyk, coach zdrowia i stylu życia,

Terapeuta psychobiologii i psychosomatyki zdrowia

Email: marta@nutrition-4health.com

Tel./WhatsApp: +353 87 27 535 24

www.nutrition-4health.com

Dzieci w świecie pełnym ekranów

Mimo rozwoju nowych technologii potrzeby dzieci na przestrzeni stuleci niewiele się zmieniły. Wciąż potrzebują one przede wszystkim obecności zaufanych dorosłych, którzy pomagają im wzmacniać kompetencje społeczne. Te kompetencje są niezbędne, by poradzić sobie z wyzwaniami, jakie wiążą się z rozwojem cyfrowym. To o tyle istotne, że z urządzeń mobilnych korzysta prawie 2/3 dzieci w wieku od dwóch do pięciu lat.

– Nie zmieniliśmy ani sposobu podejścia do siebie wzajemnie, ani sposobu, w jaki się socjalizujemy. Tego, co młody człowiek potrzebował 1000 lat temu i potrzebuje teraz, to przede wszystkim obecności dorosłych – wyjaśnia dr Marek Kaczmarzyk, prof. Uniwersytetu Śląskiego, biolog, neurodydaktyk i memetyk.

Dr Kaczmarzyk w opracowaniu „Siła różnorodności” wskazuje, że historycznie przetrwanie zależało w znacznym stopniu od sprawności w gromadzeniu i przekazywaniu informacji dotyczącej nie tylko technicznych szczegółów działania, ale także relacji i zależności pomiędzy ludźmi, którzy je podejmowali. Dotyczy to zwłaszcza rozwoju dzieci,

które pragną nie tylko obecności dorosłego i współdziałania, ale także rozmowy. Specyficzny gatunkowo językowy fenomen daje nam niemal nieskończone możliwości.

– Szczególnie na wczesnym etapie kilku pierwszych lat nasze mózgi formatują podstawowe kompetencje relacyjne, od języka po empatię, a więc obecność świadomego, empatycznego, mówiącego i wrażliwego dorosłego to jest to, czego młodym ludziom trzeba i było trzeba zawsze – przekonuje profesor Uniwersytetu Śląskiego. – Pierwsze dwa lata życia bez wątpienia powinny się odbywać bez ekranu, ale to z powodu czysto fizjologicznego. Po prostu nasze struktury odpowiedzialne za zmysły, głównie wzrok, kształtują się dosyć długo przez pierwsze dwa lata życia, a ponieważ ekrany dają kontrast, który nie występuje w przyrodzie, to dobrze by było, żeby na tym etapie kształtowania tych struktur dzieci się z nimi nie zdezystały. Ale później technologia cyfrowa powinna powolutku, oczywiście w miarę zdrowego rozsądku i praktycznego podejścia, pojawiać się w życiu młodych ludzi, bo oni będą w tym świecie cyfrowym żyć.

Kompetencje społeczne i emocjonalne są fundamentalne, zwłaszcza w świecie pełnym

ekranów. Szczególnie że – jak wynika z badania „Brzdąc w sieci 2.0 – używanie urządzeń mobilnych przez dzieci w wieku 4–6 lat a wybrane funkcje poznawcze” – z urządzeń mobilnych korzysta już jedna trzecia dzieci między 12. a 23. miesiącem życia i blisko dwie trzecie dzieci w wieku od dwóch do pięciu lat. Na ogół spędzają one czas z urządzeniami przenośnymi w towarzystwie rodziców lub innych osób dorosłych, ci jednak nie zawsze są świadomi treści, z jakimi fak-

tycznie stykają się dzieci.

– Dla młodego człowieka największym wyzwaniem jest mało świadomy dorosły, innymi słowy taki dorosły, który z jednej strony skrajnie patrzy na technologię cyfrową jako wcielone zło i całkowicie izoluje dziecko od tej przestrzeni, albo odwrotnie – taki, który widzi w technologii rozwiązanie problemów i np. sposób na zajęcie czymś młodego człowieka – ocenia dr Marek Kaczmarzyk.

➔ **czytaj dalej na str. 15.**

Rozwiązania z nr NG65

Krzyżówka z nr NG65 Poziomo: 1 ANYTOS, 3 MAŁOPOLSKA, 9 SB, 11 MAŁGORZATA, 13 REO, 14 PUD, 16 REDONDA, 17 ZYS, 19 JAO, 20 TULLU, 21 DIONIZJE, 22 PIERZCHNIA, 24 IMADŁO, 28 TRYL, 29 TRAKTIERNIA, 31 UPS, 32 OM, 33 NBA, 34 KUK, 36 STRUNA, 38 ORB, 41 KAPOTA, 42 UBE, 43 RUM, 45 KAPLERZ, 48 WYJADACZ, 52 CZU, 53 DEKRET. **Pionowo:** 1 AGORA, 2 OKŁADZINA, 4 OKA, 5 ORD, 6 SUZU, 7 AS, 8 BRIDGEPORT, 10 BADOGLIO, 11 MORMONI, 12 TRZYKROTKA, 14 PIŁŚNIARKA, 15 DJ, 18 STĘCHLIŻNA, 21 DIOPTRYKA, 23 AI, 25 MILU, 26 DAWSON, 27 PARESTEZJE, 30 RAJTARIA, 35 KOT, 37 NO, 39 BURY, 40 PELA, 41 KIP, 44 HOC, 46 AA, 47 EKG, 48 WU, 49 JO, 50 DY, 51 CY.

2	4	5	9	3	8	7	6	1	7	5	9	8	6	4	3	2	1	6	1	3	4	2	7	5	8	9
3	1	7	2	5	6	8	9	4	4	3	6	7	2	1	9	8	5	9	4	8	5	3	6	7	1	2
9	6	8	4	1	7	5	3	2	8	1	2	9	3	5	6	7	4	2	7	5	1	9	8	3	4	6
4	8	9	6	2	3	1	7	5	2	4	3	6	5	7	1	9	8	3	2	1	8	6	5	9	7	4
7	5	3	1	4	9	2	8	6	5	7	1	2	8	9	4	6	3	7	9	4	3	1	2	6	5	8
6	2	1	8	7	5	9	4	3	6	9	8	1	4	3	7	5	2	5	8	6	7	4	9	2	3	1
5	3	4	7	9	1	6	2	8	3	6	4	5	9	2	8	1	7	8	3	2	6	5	1	4	9	7
1	9	6	3	8	2	4	5	7	9	2	7	4	1	8	5	3	6	1	5	9	2	7	4	8	6	3
8	7	2	5	6	4	3	1	9	1	8	5	3	7	6	2	4	9	4	6	7	9	8	3	1	2	5

→ cd. ze str. 14.

– Ważne, aby dzieci znały zasady bezpiecznego korzystania z internetu, kształciły w sobie zdrowe nawyki cyfrowe i żeby rozwijały kompetencje społeczne i emocjonalne, bo to umiejętność współpracy, empatia, zdolność do rozpoznawania własnych emocji, a także zarządzania nimi, krytyczne myślenie są tarczą ochronną i fundamentem do tego, aby dzisiaj funkcjonować w prawidłowy sposób we współczesnym świecie – tłumaczy Małgorzata Kowalewska z Fundacji Orange. – Bardzo często my dorośli wpadamy w taką pułapkę myślenia, że jeżeli dziecko dobrze sobie radzi z nowinkami technologicznymi czy aplikacjami cyfrowymi, to tak samo świetnie będzie sobie radziło z zagrożeniami, które może napotkać w środowisku cyfrowym. Tak jednak nie jest. Dzieci warto przygotowywać na to, co mogą spotkać w środowisku cyfrowym, przede wszystkim wyjaśniać im i uwrażliwiać na to, że relacje międzyludzkie są bardzo ważne, że warto dbać o siebie, ale także o innych, skłaniać też do refleksji związanej z tym, w jaki sposób spędzają swój wolny czas, i przede wszystkim rozwijając i wspierając je w rozwijaniu kompetencji społecznych i emocjonalnych.

Jak wskazuje ekspertka, dzieci, które wiedzą, jak ważne są relacje międzyludzkie i które mają wokół siebie zaufanych dorosłych, będą bardziej odporne na zagrożenia środowiska cyfrowego. Rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych, takich jak umiejętność współpracy, komunikacji, rozumienia emocji swoich i innych, krytycznego myślenia czy kulturalnej dyskusji, pomogą dzieciom się przygotować do pierwszych kroków w świecie pełnym ekranów.

Raport „Dojrzyć do praw” wskazuje, że dorośli i dzieci mocno się rozmiągają w rozumieniu tego, co oznacza bezpieczeństwo korzystania z technologii. Młode osoby mają po-

czucie, że dla dorosłych to przede wszystkim chronienie danych i unikanie kontaktów z nieznajomymi. Tymczasem zdaniem dzieci zagrożeniem są przede wszystkim ich rówieśnicy, którzy każdą informację, treść czy korespondencję mogą wykorzystać przeciwko nim. Nieskuteczne próby przeciwdziałania oraz lekceważenie hejtu przez dorosłych umacniają młodych ludzi w przekonaniu, że nie mogą liczyć na ich wsparcie w tej kwestii, co powoduje, że przestają się zwracać do nich po pomoc.

Według ekspertów Fundacji Orange kompetencje społeczne, które będą pomocne w świecie pełnym ekranów, warto zacząć kształtować już u najmłodszych dzieci. Stąd propozycja nowego programu MegaMisja dla Przedszkoli. To cykl zajęć opartych na historii z zabawnym Psotnikiem, który narozrabiał w cyfrowym laboratorium i potrzebuje pomocy oraz zaangażowania dzieci. Każdy ze scenariuszy uwzględnia potrzebę aktywności ruchowej dzieci w tym wieku i zachęca do nauki przez zabawę. Nauczyciele mogą przy tym wykorzystywać gry, książki, zestawy kreatywne i inne materiały do pracy z dziećmi. Dzieci w czasie zajęć MegaMisji dla Przedszkoli nie korzystają z indywidualnych urządzeń ekranowych.

– Program MegaMisja dla Przedszkoli został przygotowany przez Fundację Orange na potrzeby dzieci w wieku od piątego do szóstego roku życia. Jego celem jest rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych. W sumie do programu zaprosimy 100 placówek z całej Polski. Jest to inicjatywa bezpłatna dla wszystkich nauczycielek i nauczycieli – mówi Małgorzata Kowalewska.

Zgłoszenia do programu przyjmowane są do 3 grudnia br., a na początku stycznia zostanie wybranych 100 placówek, które przez pół roku będą realizować program. **Newseria**

Dzień Slippek

Modowa kampania na rzecz męskiego zdrowia

Dzień Slippek to kampania edukacyjna łącząca modę, humor oraz zdrowie. Przelamując stereotypy dotyczące mody, zachęca mężczyzn do samobadania oraz regularnych badań profilaktycznych, szczególnie jąder i prostaty.

Listopad jest miesiącem profilaktyki nowotworów męskich. Każdego roku wielu mężczyzn zaniedbuje regularne badania. Szczególnie młodsze pokolenia wstydzą się wizyt u lekarza lub ignorują objawy. Wczesna diagnoza może uratować życie, dlatego kontrola nad tym, co dzieje się pod ubraniem, jest kluczowa. Slipy, choć dziś często uznawane za niemodne, w akcji Dzień Slippek zyskują nowe, symboliczne znaczenie. Kojarzone z męskością, pewnością siebie i kontrolą, przypominają o konieczności dbania o to, co „w środku” – dosłownie i w przenośni.

Dzień Slippek, obchodzony 15 listopada, to nie tylko zabawa, ale przede wszystkim ważna inicjatywa promująca zdrowie mężczyzn. Jest pretekstem do przelamania tabu i do rozpoczęcia rozmów na trudne tematy związane z nowotworami jąder i prostaty. Przypomina, że regularne badania dotyczą mężczyzn w każdym wieku i są kluczem do zachowania dobrego zdrowia. Pomysłodawcą akcji Dzień Slippek jest sklep z bielizną kontri.pl. Akcja stawia na humor i dystans do siebie, zachęcając mężczyzn do zakładania slipów i dzielenia się zdjęciami m.in. w social mediach, w ramach wyzwania #DzienSlippek. Celem ma być pokazanie, że prawdziwy mężczyzna nie boi się wyzwać, zarówno związanych z modą jak i ze zdrowiem mężczyzn.

NG, materiały prasowe

REKLAMA

KETONY – leczą ciało i duszę!

Rewelacyjny, nowy produkt na rynku irlandzkim jest już dostępny! Jeżeli chcesz pozbyć się zalegającej tkanki tłuszczowej, zyskać nową sylwetkę, energię oraz co najważniejsze zdrowie, KETONY NAT to wybór dla CIEBIE! Polecam!

Maciej Jaworski

Mistrz Świata, Polski i Irlandii w bench press WPC,
Certyfikowany trener, dietetyk

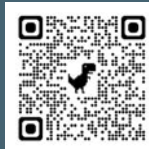
Odezwij się do mnie a odpowiem na wszystkie pytania.
tel. +353872405004; facebook.com/FATOUT.M.Jaworski

3535_DU

REKLAMA

Nowy audiobook

Czyta
Wiktor
Korzeniewski

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

wolnelektury.pl

3610_DU

Wianek w kulturze celtyckiej

Rytualny zbiór ziół

Istotną rolę w życiu dawnych Celtów pełnił wianek. Kwiaty i zioła użyte do jego wykonania musiały być zebrane podczas pełni księżyca przez dziewczęta niosące w rękach pochodnie.

Dziewiczy wianek

Wianek noszony przez celtycką dziewczynę podkreślał jej dziewictwo. Musiał być upleciony z żywych kwiatów i ziół. Wśród ziół wykorzystanych do powstania wianka musiała być ruta, postrzegana jako symbol panieństwa, rozmaryn symbolizujący gotowość do małżeństwa oraz bylica oznaczająca zdrowie.

Celtyckie święto „stada”

Podczas obchodów „stada”, celtyckiego święta związanego z wyganianiem owiec na pastwiska górskie, młode panny wędrowały na wzgórza, nad rzeki a częstokroć też i do lasu, by znajdujący się tam duch „opiekun borów” i lasów miał w swojej opiece wygnane na pastwiska owce i panny w wiankach na głowie.

Ochrona przed demonami

Aby uchronić się przed demonami, dziewczyny musiały puszczać na wodę wianki, co stało się podwaliną także i kulturowości słowiańskiej. Gdy jakiś wianek zatonął, oznaczało to rychłą śmierć jego właścicielki. Gdy zaś wianek na wodzie dziwnie się kręcił wokół własnej osi, oznaczało to staropanieństwo. Natomiast gdy był on wyłowiony przez jakiegoś młodzieńca, znaczyło to dla niej zamążpójście.

Celtyckie wianki na drzewie

Jeśli w pobliżu nie było płynącej wody, celtyckie panny rzucały wianki na drzewo. Należało wówczas zachować przy tym rytuale milczenie i rzucać nim za siebie. Każdy nieudany rzut,

to rzecz jasna nieszczęście, choroby i staropanieństwo.

Jesienią kobiety celtyckie wily wianki z ziół suszonych. Zawieszały je przed progiem domu, aby nie wpuszczały złego licha. Gdy ktoś w gospodarstwie celtyckim chorował na gardło, kruszono wtedy odrobinę ziół z wianka i dawano do żucia chorującej osobie. Gdy przez okres jesieni i zimy nikt w domu celtyckim nie chorował, wówczas w specjalnym rytuale spalano takie wianki w rozpalonych przydomowych ogniskach.

Gotowość do małżeństwa

Wianek na głowie celtyckiej kobiety oznaczał jej gotowość do małżeństwa. Gdy dziewczyna mimo noszenia wianka na głowie nie znalazła kandydata do swojej ręki, na okres zimy zawieszała taką ozdobę na kołku przed domem.

Wianek z suchych roślin

Wianek z suchych kwiatów symbolizował zawsze odmowę i daremność jakichkolwiek prób działania. Gdy chłopak nie chciał dziewczyny, często mimo prób i namowy go do małżeństwa, obdarowywał on dziewczynę wiankiem ze słomy.

Ochrona domu i pól

Gdy stawiano nowy dom, jak nakazywała kultura celtycka, przy jego wejściu zakopywano wieniec wiklinowy. W ten sposób wierzono, że będzie sprawował pewnego rodzaju opiekę dla całej mieszkającej w tym domu rodziny. Niebagatelną rolę odgrywał też kształt plecionych wianków. Okrągłe symbolizowały dobro i szczęście. Owalne zaś Celtowie używali do magii i wszelkiego rodzaju zaklęć.

Ewa Michałowska-Walkiewicz

REKLAMA

SZTAB DUBLIN zaprasza na
WOŚPOWE MIKOŁAJKI
ZABAWA MIKOŁAJKOWA
DLA DZIECI W WIEKU 4-10 LAT

SOBOTA 30.11.2024
GODZINA: 15:00-17:00
POLSKA SZKOŁA SEN
(New Cross College)

W PROGRAMIE:
ZABAWA Z PANIĄ
MIKOŁAJOWĄ I ELFAMI
POKAZ MAGICZNYCH
SZTUCZEK
ZDJĘCIE Z MIKOŁAJEM
ŚWIĄTECZNY UPOMINEK

Cegielka: €21
RODZICE I DZIECI DO LAT 3
WCHODZĄ ZA DARMO!

SZTAB DUBLIN
GRAMY Z WOŚP 20 LAT

Dochód z imprezy zostanie przeznaczony na organizację 33. Finału WOŚP w Dublinie.

Nasza Gazeta MAD LUKE mycork KATOWICE for a change Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Dublinie CENZURA

Lux Ex Silesia

16 BIESIADA ŚLĄSKA
w Cork

Zagra: DJ Mad Luke
Gość specjalny: Tomasz Strzelczyk „Oddaszfartucha”

St. Finbarr's GAA Togher, Cork
16.11.2024

Bilety: bilety.ng24.ie cena €25, przedsprzedaż €20

PCMAESTRO BIURO RACHUNKOWE GURU SMOKE HOUSE CASH & CARRY MERCURY Car Gas MECHANIC MD Clinic Cork Car Gas